

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii
Europene în practică

Atelier de aplicare
în substanță a
unor dispoziții din
Cartă:
studiu de caz
practic

Caz practic

<http://www.apdrp.ro/>

Reguli

- Proces simulat instanta administrativa/instanta civila
 1. Reclamanti
 2. Parat
 3. Instanta

Studiu de caz

- 1. Stabilirea situatie de fapt
- 2. Identificarea legislatiei relevante
 - Nationala
 - Internationala

Studiu de caz

- 3. Aplicabilitatea unor drepturi fundamentale
 - Continutul acestor drepturi
 - Standardul de protecție acordat
 - Ipoteza unui conflict între diferite tipuri de drepturi fundamentale
- 4. Motivare

Legislație națională Cod civil

Art. 4. Aplicarea prioritara a tratatelor internaționale privind drepturile omului

(1) În materiile reglementate de prezentul cod, dispozițiile privind drepturile și libertățile persoanelor **vor fi interpretate și aplicate** în concordanță cu Constituția, Declarația Universală a Drepturilor Omului, pactele și celelalte tratate la care România este parte.

Art. 4 Cod civil

- (2) **Dacă există neconcordanțe** între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și prezentul cod, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care prezentul cod conține dispoziții mai favorabile.

Art. 5 Aplicarea prioritara a dreptului Uniunii Europene

- În materiile reglementate de prezentul cod, **normele dreptului Uniunii Europene se aplică în mod prioritar**, indiferent de calitatea sau statutul părților.

Cod civil

- Art. 58 – drepturile personalitatii
- Art. 59 – attributele de identificare
- Art. 70 – dreptul la libera exprimare
- Art. 71 – dreptul la viata privata
- Art. 72- dreptul la demnitate
- Art. 73 – dreptul la propria imagine
- Art. 77 – prelucrarea datelor personale

Cod civil

- Art. 226 –denumirea persoanei juridice
- Art. 227 –sediul persoanei juridice
- Art. 252 – 257
- Apararea drepturilor nepatrimoniale

Legislație relevantă

Art 6 alin. (1) TUE-

Uniunea recunoaște *drepturile, libertățile și principiile* prevăzute în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene „care are aceeași valoare juridică cu cea a tratatelor”.

Art. 7 Carta

Orice persoană are dreptul la respectarea vieții private și de familie, a domiciliului și a secretului comunicațiilor.

Art. 8 Carta - Protecția datelor cu caracter personal

- (1) Orice persoană are dreptul la protecția datelor cu caracter personal care o privesc.
- (2) Asemenea date trebuie tratate în mod corect, în scopurile precizate și pe baza consimțământului persoanei interesate sau în temeiul unui alt motiv legitim prevăzut de lege. Orice persoană are dreptul de acces la datele colectate care o privesc, precum și dreptul de a obține rectificarea acestora.
- (3) Respectarea acestor norme se supune controlului unei autorități independente.

Art. 11 - Libertatea de exprimare și de informare

- (1) Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a transmite informații sau idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.
- (2) Libertatea și pluralismul mijloacelor de informare în masă sunt respectate.

Art. 51 – Domeniul de aplicare

(1) Dispozițiile prezentei carte se adresează instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii, cu respectarea principiului subsidiarității, **precum și statelor membre numai în cazul în care acestea pun în aplicare dreptul Uniunii.** Prin urmare, acestea respectă drepturile și principiile și promovează aplicarea lor în conformitate cu atribuțiile pe care le au în acest sens și cu respectarea limitelor competențelor conferite Uniunii de tratate.

Art. 52 - Întinderea și interpretarea drepturilor și principiilor

(1) Orice **restrângere** a exercițiului drepturilor și libertăților recunoscute prin prezenta carte trebuie să fie prevăzută de lege și să respecte substanța acestor drepturi și libertăți.

Art. 52 continuare

- Prin respectarea **principiului proporționalității**, pot fi impuse restrângeri numai în cazul în care acestea sunt **necesare** și numai dacă răspund **efectiv obiectivelor de interes general** recunoscute de Uniune sau necesității protejării drepturilor și libertăților celorlalți.

Art. 52

(3) În măsura în care prezenta carte conține drepturi **ce corespund unor drepturi garantate prin Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, înțelesul și întinderea lor sunt aceleași ca și cele prevăzute de convenția menționată.** Această dispoziție nu împiedică dreptul Uniunii să confere o protecție mai largă.

Art. 52

- (4) În măsura în care prezenta cartă recunoaște drepturi fundamentale, așa cum rezultă acestea din tradițiile constituționale comune statelor membre, aceste drepturi sunt interpretate în conformitate cu tradițiile menționate.

Art 53 nivelul de protecție

Nici una dintre dispozițiile prezentei carte nu poate fi interpretată ca restrângând sau aducând atingere drepturilor omului și libertăților fundamentale recunoscute, în domeniile de aplicare

Art 53 nivelul de protecție

corespunzătoare, de dreptul Uniunii și dreptul internațional, precum și de convențiile internaționale la care Uniunea sau toate statele membre sunt părți, și în special Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și prin constituțiile statelor membre.

Explicatiile Cartei UE

- Drepturile garantate la **articolul 7** corespund drepturilor garantate la **articolul 8** din CEDO
- În conformitate cu articolul 52 alineatul (3), acest drept are același înțeles și același domeniu de aplicare ca și articolul corespondent din CEDO. Rezultă că restrângerile la care pot fi supuse în mod legal sunt identice cu cele admise în cadrul articolului 8.

Explicatiile Cartei UE – Art. 8

- Acest articol se întemeiază pe articolul 286 din Tratatul de instituire a Comunității Europene și pe Directiva 95/46/CE privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, precum și pe **articolul 8** din CEDO și pe
- Convenția Consiliului Europei pentru protecția persoanelor față de prelucrarea automată a datelor cu caracter personal din 28 ianuarie 1981, ratificată de toate statele membre.

Explicatiile Cartei UE – Art. 11

- Articolul 11 corespunde articolului 10 din CEDO.
- În conformitate cu articolul 52 alineatul (3) din cartă acest drept are același înțeles și același domeniu de aplicare ca și cel garantat prin CEDO. Restrângerile care pot fi aduse acestui drept nu le pot depăși, prin urmare, pe cele stabilite la articolul 10 alineatul (2), fără a aduce atingere restrângerilor pe care dreptul concurenței din Uniune le poate impune posibilității pe care o au statele membre de a introduce regimurile de autorizare menționate la articolul 10 alineatul (1) a treia teză din CEDO.

CEDO – Art. 8 - Dreptul la respectarea vieții private și de familie

Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

Art 8

Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.

Art. 10 Libertatea de exprimare

1. Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare.

Art 10

Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică,

Art. 10

constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Drepturi absolute sau relative?

- Art 7, 8, 11 Carta + art. 52
- Art. 8, art. 10 CEDO – paragraful 2 si art. 15

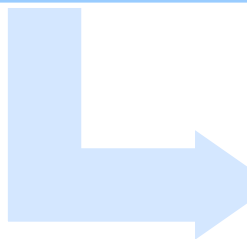
Nivel de protectie – Art. 53 Carta

Instanta dr. administrativ

**Art. 7.8
Carta**

**Art. 51
52
Carta**

**Art. 8
CEDO**

Instanta drept administrativ

- Art. 7, 8 Carta

**ART. 8
CEDO**

- Regulament nr. 1290/2005 și Regulament nr. 259/2008
- 1. Identificare ingerinta
- 2. Este justificata aceasta ingerinta din prisma art. 52 alin 1 Carta?

Art. 52 alin 1 CARTA

- 1. Este ingerinta prevazuta de lege?

Regulamente

- 2. Urmareste un obiectiv de interes general recunoscut de UE?

**Principiul
transparentei**

Art. 52 alin 1 carta

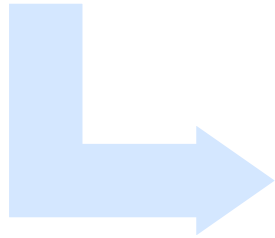
- **Principiul proporționalității**, care face parte dintre principiile generale ale dreptului Uniunii, impune ca mijloacele puse în aplicare printr-un act al Uniunii să fie apte să realizeze obiectivul urmărit și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea acestuia.

Balanta

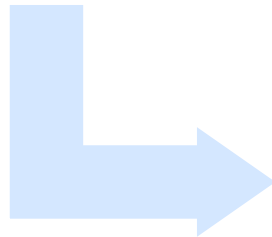
- Distinctie persoana fizica/persoana juridica
- Vezi cauzele conexe C-92/09 si C-93/09, Volker

Instanta dr. civil

**Art. 8
CEDO**

**Art. 10
CEDO**

**Drepturi =
in
conflict**

Aplicabilitate viața privată

Cuprinde elemente care se raportează la identitatea unei persoane cum ar fi numele său, fotografia sa, integritatea sa fizică și morală ;

garanția oferită de art. 8 din Convenție este destinată în principal să asigure dezvoltarea, fără ingerințe din afară, personalității fiecărui individ în relațiile cu semenii.

Așadar există o zonă de interacțiune între individ și terți care, chiar și într-un context public, poate aparține « vieții private » (a se vedea *Von Hannover împotriva Germaniei*).

Curtea a concluzionat că publicarea unei fotografii interferează cu viața privată a unei persoane chiar dacă această persoană este una publică (*Schüssel împotriva Austriei* (decizie), nr. 42409/98, 21 februarie 2002 și *Von Hannover*).

Aplicabilitate art. 8

- dreptul la apărarea reputației este un drept care, în calitate de element al vieții private, este legat de art. 8 din Convenție

Libertatea presei. Principii

Respectarea limitelor privind in special reputatia si drepturilor celorlalati, obligatia de a nu divulga informatii confidentiale

Protectia oferita de art 10 jurnalistilor asupra subiectelor de interes general este subordonata conditiei ca acestia sa actioneze cu buna-credinta cu scopul de a oferi informatii exacte, demne de incredere cu respectarea deontologiei profesionale

Libertatea recunoscuta presei permite recursul la o anumita doza de exagerare, chiar de provocare

Baza factuala/judecata de valoare

- În evaluarea proporționalității unei ingerințe în exercitarea libertății de exprimare trebuie să se distingă cu grijă între **fapte și judecăți critice de valoare**. Dacă materialitatea primelor poate fi dovedită, ultimele nu se pretează la o demonstrație a exactității lor.

Baza factuala/judecata de valoare

- Pentru judecățile de valoare, obligația de a le dovedi este, deci, imposibil de îndeplinit și aduce atingere libertății de opinie, element fundamental garantat de articolul 10 (*Jerusalem c. Austriei*; *Brasilier c. Franței*). Putem fi de acord sau nu cu o anumită opinie, dar o opinie nu poate fi adevărată sau falsă.

Baza factuala/judecata de valoare

Atâta timp cât o opinie nu este lipsită totalmente de bază factuală sau de o argumentație logică și nu este exprimată în termeni injurioși, ea se va bucura de protecție totală din partea CEDO

Cumpănă și Mazăre c. României, Busuioc c. Moldovei, Jakes Abeberry c. Franței, dec

Buna - credinta

Andreescu c. Romaniei

- - exprimare dubitativa in timpul conferintei de presa privind posibila apartenenta a lui AP la fosta Securitate
- Prezenta in instanta, aparari, mijloace de proba

● Ivanciuc c. Romaniei

„calau”

- prezentare deformata a realitatii, fara baza factuala (articolul este contrar celor statuate in procesul penal – inculpat sub-prefect)
- lipsa interes fata de proces

Ingerinta

- să fie prevăzută de lege,
- să urmărească unul din scopurile legitime enunțate în art. 10 par. 2 și
- să fie necesară într-o societate democratică pentru atingerea scopului legitim urmărit

Balanta

- Petrina c Romaniei